

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

CZ 1.07/1.1.32/02.0006

KA01 - Prohlubující semináře nad rámec výuky

Estetická výchova

Prohlubující seminář - Estetická výchova, dějiny umění – styly a skupiny 20 st.

Termín konání: 13. 1. 2014

Učitel: Zuzana Vlčková

Typ výstupu: pracovní list

Metodika semináře:

V první části semináře výklad učitele provázený obrazovou prezentací výše uvedeného historického období (cca 90 minut). V druhé části shrnutí témat ústní formou s pomocí pracovního listu (cca 30 minut), který je výstupem ze semináře.

Použitá a doporučená literatura:

- HÁJEK, Václav. *Architektura: klíč k architektonickým slohům*. 1. vyd. Praha: Grada, 2000
- DVOŘÁK, František. *Okamžiky s umělci*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2014
- CHALUPECKÝ, Jindřich. *Nové umění v Čechách*. 1. vyd. Jinočany: H H, 1994
- DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. 1. vyd. Praha: Slovart, 2002
- Umění přelomu tisíciletí ze sbírek Národní galerie v Praze 1990-2009*. Editor Milan Knížák, Tomáš Vlček. V Praze: Národní galerie, 2009
- Street art Praha*. Praha: Arbor vitae, 2007
- MACHALICKÝ, Jiří. *České ateliéry: 71 umělců současnosti = Czech studios : 71 contemporary artists*. 1. vyd. Praha: Art CZ, 2005

Pracovní list:

1. Charakterizujte “sloh” a “styl”, jak jsou chápány z hlediska vývoje umění.
2. Stručně charakterizujte vývoj výtvarného umění v letech 1860 – 1900 jako nástup avantgardy (styly a skupiny v různých zemích).
3. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu či skupině.

August Rodin
William Morris
Georges Seurat
Alfons Mucha

Symbolismus
Vídeňská secese
Neoimpresionismus
Modernismus

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

Antonio Gaudí	Hnutí Arts and Crafts
Odilon Redon	Impresionismus
Henri de Toulouse-Lautrec	Postimpresionismus
Paul Gauguin	Secese
Gustav Klimt	Syntetismus

4. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu nebo skupině.

Henri Matisse	Skupina De Stijl
Egon Schiele	Skupina Kárový spodek
Ernst Ludwig Kirchner	Dadaismus
Walter Gropius	Styl Pittura metafisica
Georges Braque	Konstruktivismus
Michail Larionov	Expresionismus
Vasilij Kandinskij	Kubismus
Natálie Gončarovová	Lučismus (Rayonismus)
Kazimír Malevič	Suprematismus
Vladimír Tatlin	Skupina der blaue Reiter
Giorgio de Chirico	Deutscher Werkbund
Marcel Duchamp	Fauvismus
Piet Mondrian	Die Brücke

5. Charakterizujte vývoj výtvarného umění v letech 1918 – 1945.

6. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu nebo skupině.

Walter Gropius	Socialistický realismus
Tamara de Lempicky	Bauhaus
Amedeo Modigliani	Magický realismus
Adolf Loos	Funkcionalismus
Max Ernst	Pařížská škola (École de Paris)
René Magritte	Surrealismus
Věra Muchina	Art Deco

7. Stručně charakterizujte vývoj umění ve druhé polovině 20. století.

8. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu nebo skupině.

Jean Dubuffet	Kinetické umění
Francis Bacon	Konceptualismus
Henry Moore	Op Art
Hans Hartung	Pop Art
Jackson Pollock	Art brut
László Moholy-Nagy	Abstraktní expresionismus
Robert Rauschenberg	Neodadaismus

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

Andy Warhol
Victor Vasarely
Joseph Beuys

Informel
Organická abstrakce
Existencialismus

Pracovní list - řešení:

Metodická poznámka:

Vzhledem k šířce tématu a zadání úloh nelze u některých z nich určit jednoznačná řešení. Rozsah odpovědí žáků je závislý na výkladu učitele a na jejich předchozích znalostech tématu.

1. Charakterizujte “sloh” a “styl”, jak jsou chápány z hlediska vývoje umění.
Umělecký sloh je určitá jednotná podoba společná pro různé oblasti umění a životního stylu charakteristická pro určité historické období.
2. Stručně charakterizujte vývoj výtvarného umění v letech 1860 – 1900 jako nástup avantgardy.
Počátek moderního umění v tomto smyslu se spojuje s nástupem moderny (jindy s). Charakteristickou tendencí moderního umění je individualismus, subjektivismus, modernismus a experiment. Modernismus v umění je kulturní hnutí obecně zahrnující moderní umění architekturu, hudbu, literaturu a design, které se objevilo v několika desetiletích před rokem 1914 jako vzpoura proti teoretizujícím a historizujícím tradicím konce 19. století pod vlivem nových ekonomických, společenských a politických aspektů rozvíjejícího se moderního světa.
3. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu či skupině. (1918 -1945)

August Rodin	Impresionismus
William Morris	Hnutí Arts and Crafts
Georges Seurat	Neoimpresionismus
Alfons Mucha	Secese Modernismus
Antonio Gaudí	Modernismus
Odilon Redon	Symbolismus
Henri de Toulouse-Lautrec	Postimpresionismus
Paul Gauguin	Syntetismus
Gustav Klimt	Vídeňská secese
4. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu nebo skupině

Henri Matisse	Fauvismus
Egon Schiele	Expresionismus
Ernst Ludwig Kirchner	Die Brücke
Walter Gropius	Deutscher Werkbund
Georges Braque	Kubismus
Michail Larionov	Skupina Kárový spodek
Vasilij Kandinskij	Skupina der blaue Reiter
Natálie Gončarovová	Lučismus (Rayonismus)
Kazimír Malevič	Suprematismus

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

Vladimír Tatlin

Giorgo de Chirico

Marcel Duchamp

Piet Mondrian

Konstruktivismus

Styl pictura metafisica

Dadaismus

Skupina De Stijl

5. Charakterizujte vývoj výtvarného umění v letech 1918 – 1945.

Avantgarda bylo kulturní a umělecké hnutí první poloviny 20. století. Avantgardní umění je etapa ve vývoji moderního umění, které je poslední vývojovou fází novodobého umění. Předcházející etapou ve vývoji umění byla moderna, která byla přechodným vývojovým stadiem mezi tradičním uměním 19. století. S modernou je avantgarda spojena antitradicionalismem a společenskou revoltou. Etapou následující je postmoderní umění.

Hlavní znaky avantgardy: odmítání sociální nespravedlnosti, z toho plynoucí příklon k radikálním a extremistickým politickým hnutím (komunismus, anarchismus, fašismus). To je typické například pro italský futurismus, dále kolektivismus, který se projevoval snahou o sdružování se do skupin, spolků, svazů a klubů (Bauhaus, De Stijl, Devětsil). Podstatným rysem je experimentování a hledání nových obsahů a forem.

Období vzniku avantgardy je obdobím první světové války a krachu evropských humanitních ideálů. Současně však také nastupuje idea nové a spravedlivější společnosti, přicházející s Říjnovou revolucí. Souběžně s těmito událostmi probíhá bouřlivý rozvoj techniky a vědy. Společnost se po válce nachází ve víře v utopistickou vizi nového světa, ovládaného strojem. Vystřízlivění z utopických snů přinesla hospodářská krize, která otřásla avantgardní vírou v zázračnou moc techniky a ve zrod nového člověka.

6. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu nebo skupině.

Walter Gropius

Tamara de Lempicky

Amedeo Modigliani

Adolf Loos

Max Ernst

René Magritte

Věra Muchina

Bauhaus

Art Deco

Pařížská škola (École de Paris)

Funkcionalismus

Surrealismus

Magický realismus

Socialistický realismus

7. Stručně charakterizujte vývoj umění ve druhé polovině 20. století.

Hlavními obory výtvarného umění 2. poloviny 20. století je malířství, sochařství a architektura. Každý umělec používá jinou výtvarnou techniku, jako jsou například kresba, malba nebo grafika, v dnešní době se však neustále začínají používat nové umělecké techniky a nová média. Dílo malíře, sochaře, nebo architekta má diváka oslovit a „přinutit“ k zamyšlení, o čem daný obraz vlastně vypovídá. Mezi divákem a autorem díla je určité spojení, které nutí diváka se do díla vžít a vtáhne ho do pocitů, která autor při tvorbě prožíval.

Konceptuální umění vzniklo v polovině 60. let. Umělec odmítal jakékoliv metody výtvarného umění. V širším smyslu rozumíme konceptuálním uměním umění, kdy rozhodující

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

věcí je idea a vytvořený předmět. Vzdává se realizace v materiálu a vyjadřuje se formou návrhů (konceptů).

Konceptuální umění je výraz zastřešující označení pro postupy, kdy hlavním prostředkem byla myšlenka. Umělcova myšlenka je subjektivní. V 60. letech překračují umělci předmětný charakter umělecké tvorby, kdy je použita realizace „živé“ tvorby před diváky - akční umění, happening, performance, body art, land art a instalace.

Nová média můžeme vnímat také jako avantgardní formy umění vyvíjené již od konce 19. století. Z technologického hlediska do umění nových médií nezařazujeme pouze digitální technologie, ale také fotografii, film, rádio, televizi nebo video jako takové, protože i ty jsou nové v porovnání s klasickými uměleckými technikami.

8. Přiřaďte umělce k vhodnému stylu nebo skupině.

Jean Dubuffet	Art brut
Francis Bacon	Existencialismus
Henry Moore	Organická abstrakce
Hans Hartung	Informel
Jackson Pollock	Abstraktní expresionismus
Lászlo Moholy-Nagy	Kinetické umění
Robert Rauschenberg	Neodadaismus
Andy Warhol	Pop Art
Victor Vasarely	Op Art
Joseph Beuys	Konceptualismus